

PAPER DETAILS

TITLE: Türkiye İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması`na Göre Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mizah Tarzlari

AUTHORS: Gözde İNAL KIZILTEPE,Özgün UYANIK,Münevvver CAN YASAR,Fatma ALISINANOGLU

PAGES: 403-430

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/553019>

Türkiye İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması'na Göre Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mizah Tarzları

Pre-service Preschool Teachers' Humor Style According to Statistical Classification of Region Units of Turkey

DOI= [10.17556/jef.09553](https://doi.org/10.17556/jef.09553)

Özgün UYANIK*, Gözde İNAL KIZILTEPE**, Münevver CAN YAŞAR***, Fatma ALİSİNANOĞLU****

Özet

Araştırma, Türkiye İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması'na (İBBS) göre okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Genel tarama modelindeki araştırmanın örnekleme İBBS'ye göre on iki bölgede bulunan üniversitelerin Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı birinci ve dördüncü sınıflarında öğrenim gören öğretmen adaylarından tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen toplam 1114 okul öncesi öğretmen adayı alınmıştır. Yerlikaya (2003) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan "Mizah Tarzları Ölçeği (Humor Styles Questionnaire)" kullanılarak elde edilen veriler non-parametrik ölçümlerden Bonferroni düzeltmeli Kruskal-Wallis H testi ve Mann-Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Buna göre, okul öncesi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelerin bulunduğu bölgelere, cinsiyete ve üniversiteye başlamadan önce yaşadıkları yere göre mizah tarzları arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcük: Okul öncesi öğretmen adayları, mizah tarzları, öğretmen yeterlikleri, Türkiye İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS)

Abstract

This study was carried out to investigate pre-service preschool teachers' humor styles according to some variables based on the information provided by Statistical Classification of Region Units of Turkey (SCRU). 1144 pre-service preschool teachers in either their first year or fourth year at university were selected through stratified sampling and included in the study group. The study followed the principles of general scanning model and the universities were selected according to

* Yrd. Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, ozgunuyanik@hotmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, gozde.kiziltepe@adu.edu.tr

*** Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, munevver2002@yahoo.com

**** Prof. Dr., İstanbul Aydın Üniversitesi, fatmaalisinanoglu@aydin.edu.tr

SCRU. Humor Styles Questionnaire which was adapted by Yerlikaya (2003) was used as a data gathering tool and during the analysis of the data Kruskal-Wallis H test and Mann-Whitney U test with Bonferroni correction were used. According to the results, significant difference was observed among pre-service preschool teachers' humor styles according to the region where their university was located, their gender and their hometown.

Keywords: Pre-service preschool teachers, humor style, teacher proficiency, Statistical Classification of Region Units of Turkey (SCRU).

Giriş

Günümüzde; felsefe, edebiyat, psikoloji, gibi farklı disiplinlerden birçok araştırmacının ilgisini çeken mizah; olay ve durumlar karşında sürekli ciddi olma yerine olay ve durumların eğlenceli yönünü görebilme ve eğlendirici durumların yaratılmasını sağlayan zihinsel süreçleri ve duygusal tepkileri içeren geniş kapsamlı bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Martin, 2007). Alan yazında mizahın biyolojik, psikolojik, sosyal, entelektüel ve duygusal gelişime etkisi olduğu vurgulanmakla birlikte mizah kullanımının öneminin vurgulandığı ve mizah kullanımının etkisinin araştırıldığı en önemli alanlardan biri eğitimidir. Çağdaş eğitim akımlarına göre öğretmenin sahip olması gereken en önemli niteliklerden biri olarak görülen mizah (Huss, 2008), bireyleri sosyal uyum ve topluma katılım konusunda yüreklendiren bir iletişim aracı olarak (Lowis ve Nieuwoudt, 1993) ve öğretmenlerin sahip olması gereken kişilik özelliği olarak (Erden, 2001; Kandır, Özbey ve İnal, 2010) kabul edilmektedir. Brown ve Tomlin (1996) tarafından yapılan araştırmada, üniversite öğrencilerinin iyi öğretmenin özellikleri arasında “mizah duygusu”ndan oldukça sık söz ettikleri belirtilmektedir. Benzer olarak; Cruickshank, Jenkins, ve Metcalf (2011) etkili öğretmenlerin içten ve mizah duygusuna sahip olduklarını; Torok, McMorris, ve Lin (2004) mizahın öğretmenin imajında daha insani bir etki yarattığını belirtmektedirler. Ayrıca öğrenciler eğitim ortamında mizahı kullanan öğretmenleri “ilgi çekici, ilgili” (Kottler, Zehm ve Kottler, 2005) ve “hevesli” (Lowman, 1994) olarak tanımlamaktadırlar.

Öğretmenlerin niteliklerine ve kişisel özelliklerine yönelik alan yazında, eğitim sisteminin en temel alanında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin sahip olması gereken en önemli kişisel özelliklerinden biri de mizah yeteneğidir (Dağlıoğlu, 2012; Kandır ve ark., 2010).

Etkili ve nitelikli bir okul öncesi öğretmeninin mizah yeteneğini çocukların gelişim özelliklerine, gereksinimlerine ve eğitim ortamına uygun biçimde kullanması; eğitim ortamının niteliğini ve çocukların gelişimini olumlu biçimde etkileyebilmektedir (Wanzer, 2002). Eğitim öğretim ortamında öğretmenler tarafından kullanılan mizahın rolü ile ilgili yapılan araştırmalarda; Shatz ve LoSchiavo (2006), Tomkovick (2004) mizahı gergin durumların ve sınıf ortamında oluşan çeşitli problem durumlarının üstesinden gelmek için kullanılan güçlü bir araç olarak, Martin, Puhlik-Doris, Larsen, Gray ve Weir (2003) sosyal ilişkiler kurma sürecinde; sınıf yönetiminde ve sınıfta oluşan problemlerin çözümünde; Abel (2002) Abel ve Maxwell (2002), Bergen (2003), Lefcourt (2003) ve Lehman, Burke, Martin, Sultan ve Czech (2001) stresle baş etmede ve öğretmenler tarafından kullanılan mizahi teknikleri, çocuklarla etkili iletişim kurmada bireyler arasındaki bağlantıları kolaylaştıran bir tampon görevinde olduğunu belirtmektedirler.

Öğretmenler tarafından mizahi yöntemlerin eğitim ortamında kullanılmasıyla ilgili Torok, McMoris ve Lin (2004) tarafından yapılan araştırmada; eğlenceli öyküler, kısa filmler ve fıkralar, komik yorumlar, küçük şakalar, sözcük oyunları, karikatürler, bilmeceler, posterler ve bulmacalar sınıfta kullanılabilecek uygun mizah yöntemleri olarak tespit edilmiştir. Eğitim ortamında uygun mizah yöntemlerini kullanabilen ve olumlu mizah tarzına sahip öğretmenler sıcak ve çekici bir öğrenme ortamı oluşturma potansiyeline sahiptir. Bu durum çocukların öğrenme sürecine katılımını artırmakta, daha olumlu bir çalışma ortamı oluşturabilmekte ve çocukların gelişimini olumlu yönde desteklemektedir. Mizah; öğrenilen bilgilerin kalıcı olmasını (Cornet, 1986 Akt. Torok ve ark., 2004), problem çözme becerilerinin artmasını (Klavir ve Gorodetsky, 2001), öğrenme hızının yükselmesini, stresin azalmasını, çocukların konsantrasyon düzeyinin ve süresinin artmasını (Gorham ve Christophel, 1990) sağlamaktadır. Kohn (1999) sınıf ortamında kullanılan mizah yöntemlerinin, öğrenme ortamını olumlu etkilediğini, sınıfta mutlu ve pozitif bir hava olduğundan çocukların öğrenmeye karşı olan ilgilerinin artmasını sağladığını ve bu durumun öğrencilerin doğrudan başarı seviyelerini etkileyen bir etmen olduğunu vurgulamaktadır.

Olson ve Clough (2003) uygun mizah yöntemlerinin sınıf ortamında kullanılmasının çocukların öğrenmelerini kolaylaştırdığını ve çocukların öğrenmeye karşı motivasyonlarını arttırdığını vurgulamışlardır. McGhee (1979) tarafından yapılan araştırmada ise günlük öğrenme sürecine uygun kullanılan mizahın, çocukların sosyal-duygusal, bilişsel ve fiziksel gelişimde olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir (Akt. Burton Hoffman, 2008). Garner (2006); Kher, Molstad ve Donahue, (1999) tarafından özellikle ilkökul ve okul öncesi öğretmenleri ile ilgili yapılan araştırmalarda; mizahı kullanan öğretmenlerin öğrencilerinde öğrenmenin daha fazla gerçekleştiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca okul öncesi eğitim ortamlarında mizahi oyunların kullanılmasının ve çocuklara mizahi dergi ve kitaplar okumasının aynı zamanda çocukların yeni sözcükleri öğrenmelerini, sözcüklerin telaffuzlarını ve yeni anlamlarını öğrenmelerini destekleyebildiği belirlenmiştir (Burton Hofmann, 2008).

Mizahın eğitim ortamlarında ve öğretmenler tarafından kullanımına yönelik yapılan araştırmalarda mizahın hem bilişsel hem de duygusal faktörleri içerdiği görülmektedir. Çoğunlukla kişiler arası ilişkiler içerisinde oluşan mizah, bir kişilik özelliği olarak ve birçok bilim dalını kapsayan çok yönlü bir yapı olarak değerlendirilmektedir. Bu noktada mizah bireyin kişiler arası ilişkilerindeki tarzına yönelik olarak; katılımcı, kendini geliştirici, saldırgan ve kendini yıkıcı mizah olmak üzere dört farklı tarz olarak belirlenmiştir. Mizah tarzlarından katılımcı ve kendini geliştirici mizah psikolojik olarak iyi olma durumu açısından olumlu ve sağlıklı; saldırgan ve kendini yıkıcı mizah ise psikolojik olarak iyi olma durumu açısından olumsuz ve sağlıklı mizah tarzları olarak kabul edilmektedir (Martin ve ark., 2003).

Olumlu ve sağlıklı mizah tarzlarından katılımcı mizah tarzı, mizahı bireyin kendi gereksinimlerini göz ardı etmeden, kendine ve diğer bireylere saygılı ve zarar vermeyecek biçimde kişiler arası ilişki ve etkileşimleri geliştirici bir şekilde kullanılmasını ifade etmektedir. Katılımcı mizah tarzına sahip olan bireyler kişiler arasındaki gerilimleri azaltarak ilişkilerin daha kaliteli bir düzeyde olmasını sağlamaya çalışmaktadırlar. Olumlu ve sağlıklı mizah tarzlarından kendini geliştirici mizah tarzı ise, mizahın bireylerin diğer insanların gereksinimlerini dikkate alarak, stresle başa çıkmada, sorunlar üzerindeki bakış açısını değiştirmede ya da olumsuz duygularını azaltmada

kullanılmasını içermektedir (Kazarian ve Martin, 2004; Martin ve ark., 2003; Yerlikaya, 2009). Olumlu ve sağlıklı mizah tarzlarının bireylerin benlik saygısı ve psikolojik eğitim durumları ile ilişki içerisinde olduğu düşünülmektedir (Yerlikaya, 2009). Psikolojik olarak iyi olma durumu açısından olumsuz ve sağlıksız mizah tarzlarından olan saldırgan mizah, mizahın bireylerin yalnızca kendi üstünlükleri ve haz duyguları ile ilgili gereksinimlerini karşılamak amacıyla başkalarını incitici ya da kendinden uzaklaştırıcı bir biçimde kullanmasıdır. Olumsuz ve sağlıksız mizah tarzlarından kendini yıkıcı mizah tarzı ise, mizahın bireylerin başkalarını güldürebilmek adına bireylerin kendi gereksinimlerini dikkate almadan kendilerini sürekli mizahi bir yolla kötülemesi ve yermesi şeklinde ifade edilmektedir (Kazarian ve Martin, 2004; Martin ve ark., 2003; Yerlikaya, 2009). Bu tarz mizahın ise üzüntü, kaygı gibi olumsuz duygular ile ilişki içerisinde olduğu düşünülmektedir (Yerlikaya, 2009).

Okul öncesi öğretmenlerinin olumlu ve sağlıklı mizah tarzlarını eğitim ortamlarında kullanması; çocukların konsantrasyon düzeyini ve süresinin artırmakta, öğrenilen bilgilerin kalıcı olmasını, öğrenme hızının yükselmesini ve problem çözme becerilerinin artmasını sağlayarak çocukların gelişimlerini olumlu yönde desteklemektedir. Bu da olumlu ve sağlıklı mizah tarzının eğitim ortamında kullanımının önemini göstermektedir. Bununla birlikte bireylerin yaş, cinsiyet, kültür ve geçmiş yaşam deneyimlerine göre mizahı algılama, yorumlama ve kullanma biçimlerinin farklılık gösterdiği bilinmektedir. Bu noktadan hareketle özellikle okul öncesi öğretmenlerinin olumlu ve sağlıklı mizah tarzlarının geliştirilebilmesi için öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitim sürecinde mizah tarzlarının belirlenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle araştırmada, Türkiye İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması'na (İBBS) göre okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzları ile;

- ✓ öğrenim gördükleri üniversitelerin bulunduğu bölge arasında,
- ✓ cinsiyetleri, sınıf düzeyleri ve yaşları arasında,

- ✓ üniversiteye başlamadan önce yaşadıkları yer arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Araştırma; Türkiye’de Yüksek Öğretim Kurulu’na bağlı üniversitelerde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzlarının bölge, cinsiyet, sınıf, yaş ve üniversiteye başlamadan önce yaşadıkları yer değişkenleri açısından farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyduğundan betimsel nitelikte olup, tarama modeli tipindedir. Tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınabilecek bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara denmektedir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel 2011).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Türkiye’de Yüksek Öğretim Kurulu’na bağlı üniversitelerde, bünyesinde Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı bulunan 44 üniversitenin Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı’nda normal ve ikinci öğretim olarak öğrenim gören 3841 birinci ve 2017 dördüncü sınıf olmak üzere toplam 5868 sayıdaki öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Araştırmada evreni temsil edecek örneklemi belirlemek için, tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada tabakalı örneklem seçiminde kullanılan temel ölçüt Türkiye’de –Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) ya da diğer adıyla İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması’na (İBBS) göre sınıflandırılmış on iki bölgede bulunan üniversitelerin Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı birinci ve dördüncü sınıfında öğrenim gören öğretmen adayı sayısıdır. Bu amaçla öncelikle Yükseköğretim kurumuna bağlı üniversitelerin bünyesindeki Okul Öncesi Eğitimi anabilim dalı birinci ve ikinci öğrenim öğrenci kontenjanları elde edilmiştir. Ardından bu üniversitelerin İBBS’ye göre sınıflandırılmış bölgelerde dağılımları incelenmiş ve her bölgedeki üniversitelerde bulunan Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı birinci ve dördüncü sınıflarında öğrenim gören öğretmen adaylarının sayısı dikkate alınmıştır. İBBS’ye göre belirlenen her bölge bir alt evren olarak kabul edilmiştir. Her bir alt

evrenden alınacak öğretmen adayı sayıları yapılan hesaplamalar sonucunda belirlenmiştir ancak Doğu Marmara ve Batı Karadeniz bölgelerinde bulunan üniversitelerden izin alınamadığı için bu bölgelerden veri toplanamamıştır. Türkiye genelinde uygun istatistiksel sayıda 681 birinci, 433 dördüncü sınıf olmak üzere toplam 1114 okul öncesi öğretmen adayı örnekleme alınmıştır.

Örnekleme alınan öğretmen adaylarının %4,8'si İstanbul, %4,8'si Batı Marmara, %42,4'ü Ege, %16,2'si Batı Anadolu, %12,7'si Akdeniz, %3,2'si Orta Anadolu, %4,2'si Doğu Karadeniz, %6,9'u Kuzeydoğu Anadolu, %4,1'i Ortadoğu Anadolu ve %0,7'si Güneydoğu Anadolu bölgesinde bulunan üniversitelerde öğrenim görmektedir. Ayrıca örnekleme alınan öğretmen adaylarının %86,8'nin kız, %13,2'sinin erkek olduğu; %61,1'nin birinci sınıfta, %38,9'nun dördüncü sınıfta öğrenim gördüğü; %70,2'sinin 17-21 yaş arasında, %28,5'nin 22-26 yaş arasında, %1,3'nün 27 yaş ve üzerinde olduğu ve üniversiteye başlamadan önce %29,2'sinin il, %58'sinin ilçe, %12,8'nin ise köyde ikamet ettiği belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, okul öncesi öğretmen adaylarının demografik özelliklerinin yer aldığı genel bilgi formu ve mizahın günlük kullanımındaki bireysel farklılıklara ilişkin dört farklı boyutunu ölçmek amacıyla Martin, Puhlik-Doris, Larsen, Gray and Weir (2003) tarafından geliştirilen ve Yerlikaya (2003) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan “Mizah Tarzları Ölçeği (Humor Styles Questionnaire)” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Mizah Tarzları Ölçeği’nde; ikisi uyumlu, ikisi uyumsuz olmak üzere dört farklı mizah tarzını ölçmeyi hedefleyen, dört alt ölçek bulunmaktadır. Bu alt ölçekler; *Katılımcı Mizah*, *Kendini Geliştirici Mizah*, *Saldırgan Mizah* ve *Kendini Yıkıcı Mizah* olarak adlandırılmaktadır. Ölçekte “Kesinlikle Katılmıyorum” ile “Tamamıyla Katılıyorum” arasında değişen yedili likert tipi bir derecelendirme kullanılmakta ve alt ölçeklerin her biri 8'er maddeden oluşmaktadır. Mizah Tarzları Ölçeği’nde ters yönde puanlanan on bir madde bulunmaktadır. Alt ölçeklerden alınan puanların yüksekliği, ilgili mizah tarzının kullanım sıklığını göstermektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması çalışmasında her bir alt ölçeğe ilişkin elde edilen Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları;

Katılımcı Mizah için .74, Kendini Geliştirici Mizah için .78, Saldırgan Mizah için .69 ve Kendini Yıkıcı Mizah için .67 olarak belirlenmiştir. Alt ölçeklerin zamana karşı güvenirlik katsayılarının ise sırasıyla; .88, .82, .85, .85 olduğu görülmüştür (Yerlikaya, 2003).

Yerlikaya (2003) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan “Mizah Tarzları Ölçeği”nin geçerlik ve güvenirlik çalışması 2003 yılında yapılmış olduğundan bu çalışmada 1114 okul öncesi öğretmen adayından toplanan veriler kullanılarak ölçeğin iç tutarlılık katsayıları (Cronbach alfa) yeniden incelenmiştir. Bu değerlendirme sonucunda ölçeğin iç tutarlılık katsayıları Katılımcı Mizah için .73, Kendini Geliştirici Mizah için .71, Saldırgan Mizah için .62, Kendini Yıkıcı Mizah için .66 ve Mizah Tarzları Ölçeği Toplam için .76 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçların, Yerlikaya (2003) tarafından yapılan geçerlik güvenirlik çalışması iç tutarlılık katsayılarına yakın olduğu görülmektedir.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde; okul öncesi öğretmen adaylarına ilişkin demografik özelliklerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Okul öncesi öğretmen adaylarının Mizah Tarzları Ölçeği'nden aldıkları puanların normal dağılım gösterip göstermediği Shapiro-Wilk testi ile analiz edilmiştir. Normallik testi sonucunda, ölçekten alınan puanlar normal dağılım sergilemediği için okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzlarının öğrenim gördükleri üniversitenin bulunduğu bölge, yaşları ve üniversiteye gelinceye kadar yaşadıkları yere göre farklılık gösterip göstermediği non-parametrik ölçümlerden Bonferroni düzeltmeli Kruskal-Wallis H testi ile cinsiyetlerine ve sınıflarına göre farklılık gösterip göstermediği ise non-parametrik ölçümlerden Mann-Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Gruplar arası farklılık incelenirken; anlamlılık seviyesi olarak .05 kullanılmış olup, $p < .05$ olması durumunda gruplar arasında anlamlı farklılığın olduğu, $p > .05$ olması durumunda ise anlamlı farklılığın olmadığı belirtilmiştir (Büyüköztürk, 2013).

Bulgular

Türkiye genelindeki okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzlarının incelenmesi amacıyla yapılan araştırmadan elde edilen bulgular aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Üniversitelerin Bulunduğu Bölgelere Göre Mizah Tarzları Ölçeği Puanlarına İlişkin Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

					Kruskal Wallis H Testi		
	Bölgeler	n	Sd	Sıra Ort.	X ²	p	İkili Karş.
Kanlımcı Mizah	1/İstanbul	53	9	619.06	15.339	.082	-
	2/Batı Marmara	53	9	570.60			
	3/Ege	472	9	557.50			
	4/Batı Anadolu	181	9	613.71			
	5/Akdeniz	141	9	500.44			
	6/Orta Anadolu	36	9	564.51			
	7/Doğu Karadeniz	47	9	561.99			
	8/Kuzeydoğu Anadolu	77	9	508.08			
	9/Orta Anadolu	46	9	513.40			
	10/Güneydoğu Anadolu	8	9	468.06			
Kendini Geliştirici Mizah	1/İstanbul	53	9	681.25	13.022	.162	-
	2/Batı Marmara	53	9	552.79			
	3/Ege	472	9	558.14			
	4/Batı Anadolu	181	9	560.10			
	5/Akdeniz	141	9	564.10			
	6/Orta Anadolu	36	9	521.58			
	7/Doğu Karadeniz	47	9	544.47			
	8/Kuzeydoğu Anadolu	77	9	504.31			
	9/Orta Anadolu	46	9	544.16			
	10/Güneydoğu Anadolu	8	9	382.50			
Saldırgan Mizah	1/İstanbul	53	9	451.71	17.314	.044*	1-3 1-5 1-7 5-8
	2/Batı Marmara	53	9	528.91			
	3/Ege	472	9	568.07			
	4/Batı Anadolu	181	9	538.54			
	5/Akdeniz	141	9	622.86			
	6/Orta Anadolu	36	9	546.31			
	7/Doğu Karadeniz	47	9	578.21			
	8/Kuzeydoğu Anadolu	77	9	503.91			
	9/Orta Anadolu	46	9	580.28			
	10/Güneydoğu Anadolu	8	9	414.94			
Kendini Yıkıcı Mizah	1/İstanbul	53	9	545.99	29.142	.001*	3-4 3-8 5-4 5-7 5-8
	2/Batı Marmara	53	9	534.12			
	3/Ege	472	9	587.40			
	4/Batı Anadolu	181	9	513.15			
	5/Akdeniz	141	9	635.57			

6/Orta Anadolu	36	9	525.50
7/Doğu Karadeniz	47	9	485.26
8/Kuzeydoğu Anadolu	77	9	459.45
9/Orta Anadolu	46	9	519.93
10/Güneydoğu Anadolu	8	9	380.38

Toplam Mizah Tarzı	1/İstanbul	53	9	587.08	20.872	.013*	3-8 5-8 5-10
	2/Batı Marmara	53	9	534.87			
	3/Ege	472	9	577.38			
	4/Batı Anadolu	181	9	552.22			
	5/Akdeniz	141	9	599.05			
	6/Orta Anadolu	36	9	532.25			
	7/Doğu Karadeniz	47	9	525.62			
	8/Kuzeydoğu Anadolu	77	9	448.44			
	9/Orta Anadolu	46	9	521.64			
	10/Güneydoğu Anadolu	8	9	282.44			
TOPLAM		1114					

*p<.05

Tablo 1 incelendiğinde; okul öncesi öğretmen adaylarının saldırgan mizah tarzı ($X^2=17.314$, $p<.05$), kendini yıkıcı mizah tarzı ($X^2=29.142$, $p<.05$) ve toplam mizah tarzı ($X^2=20.872$, $p<.05$) puan ortalamaları ile öğrenim gördükleri üniversitelerin bulunduğu bölgeler arasında anlamlı bir farkın olduğu; katılımcı mizah tarzı ($X^2=15.339$, $p>.05$) ve kendini geliştirici mizah tarzı ($X^2=13.022$, $p>.05$) puan ortalamaları ile öğrenim gördükleri üniversitelerin bulunduğu bölgeler arasında ise anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında İstanbul bölgesinde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının saldırgan mizah tarzı puanlarının Ege, Akdeniz ve Doğu Karadeniz Bölgelerinde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarına göre daha düşük olduğu; aynı zamanda Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının da Akdeniz Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarına göre saldırgan mizah tarzı puanlarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Kendini yıkıcı mizah tarzı sıra ortalamaları incelendiğinde; Ege Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının kendini yıkıcı mizah tarzı puanlarının Batı Anadolu ve Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarından daha yüksek olduğu; aynı zamanda Akdeniz Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının Batı Anadolu, Doğu Karadeniz ve Kuzeydoğu Anadolu Bölgelerinde öğrenim gören

okul öncesi öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrenim gördükleri üniversitelerin bulunduğu bölgelere göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının toplam mizah tarzı puanlarının Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarından anlamlı derecede daha düşük olduğu ve Akdeniz Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının toplam mizah tarzı puanlarının Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte sıra ortalamaları dikkate alındığında katılımcı mizah tarzı ile kendini geliştirici mizah tarzı puanlarının İstanbul Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarında en yüksek, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarında ise en düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Mizah Tarzları Ölçeği Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U-Testi Sonuçları

<i>Mizah Tarzları</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
<i>Katılımcı Mizah</i>	Kız	967	562.99	65765	.144
	Erkek	147	521.38		
<i>Kendini Geliştirici Mizah</i>	Kız	967	557.08	70665	.910
	Erkek	147	560.29		
<i>Saldırgan Mizah</i>	Kız	967	540.40	54543	.000*
	Erkek	147	669.96		
<i>Kendini Yıkıcı Mizah</i>	Kız	967	550.56	64361.5	.065
	Erkek	147	603.17		
<i>Toplam Mizah Tarzı</i>	Kız	967	550.98	64769.5	.083
	Erkek	147	600.39		

*p<.05

Tablo 2 incelendiğinde; okul öncesi öğretmen adaylarının saldırgan mizah tarzı (U=54543, p<.05) puan ortalamaları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farkın olduğu; katılımcı mizah tarzı (U=65765, p>.05); kendini geliştirici mizah tarzı (U=70665, p>.05); kendini yıkıcı mizah tarzı (U=64361.5, p>.05) ve toplam mizah tarzı (U=64769.5, p>.05) puan ortalamaları ile cinsiyet arasında ise anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Buna göre sıra ortalamaları dikkate

alındığında; katılımcı mizah tarzı puanlarının kadınlarda; kendini geliştirici mizah tarzı, saldırgan mizah tarzı ve kendini yıkıcı mizah tarzı puanlarının ise erkeklerde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Mizah Tarzları Ölçeği Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U-Testi Sonuçları

<i>Mizah Tarzları</i>	<i>Sınıf Düzeyi</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	
				<i>U</i>	<i>p</i>
<i>Katılımcı Mizah</i>	1. sınıf	681	548.61	141381.5	.247
	4. sınıf	433	571.48		
<i>Kendini Geliştirici Mizah</i>	1. sınıf	681	553.08	144429	.565
	4. sınıf	433	564.45		
<i>Saldırgan Mizah</i>	1. sınıf	681	572.33	137337	.053
	4. sınıf	433	534.18		
<i>Kendini Yıkıcı Mizah</i>	1. sınıf	681	565.86	141740.5	.276
	4. sınıf	433	544.35		
<i>Toplam Mizah Tarzı</i>	1. sınıf	681	563.65	143250	.424
	4. sınıf	433	547.83		

Tablo 3 incelendiğinde; okul öncesi öğretmen adaylarının katılımcı mizah tarzı ($U=141381.5$, $p>.05$), kendini geliştirici mizah tarzı ($U=144429$, $p>.05$), saldırgan mizah tarzı ($U=137337$, $p>.05$), kendini yıkıcı mizah tarzı ($U=141740.5$, $p>.05$) ve toplam mizah tarzı ($U=143250$, $p>.05$) puan ortalamaları ile öğrenim gördükleri sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir. Buna göre istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte sıra ortalamaları dikkate alındığında katılımcı mizah tarzı ve kendini geliştirici mizah tarzı puanlarının dördüncü sınıfta öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarında; saldırgan mizah tarzı, kendini yıkıcı mizah tarzı ve toplam mizah tarzı puanlarının ise birinci sınıfta öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarında daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yaşlarına Göre Mizah Tarzları Ölçeği Puanlarına İlişkin Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Mizah Tarzları	Yaş	n	Sd	Kruskal Wallis H Testi		
				Sıra Ort.	X ²	p
Katılımcı Mizah	17-21 yaş	782	2	551.90	1.559	.459
	22-26 yaş	318	2	573.93		
	27 yaş ve üzeri	14	2	497.36		
Kendini Geliştirici Mizah	17-21 yaş	782	2	543.86	4.735	.094
	22-26 yaş	318	2	589.99		
	27 yaş ve üzeri	14	2	581.64		
Saldırgan Mizah	17-21 yaş	782	2	559.96	0.424	.809
	22-26 yaş	318	2	553.64		
	27 yaş ve üzeri	14	2	507.93		
Kendini Yıkıcı Mizah	17-21 yaş	782	2	561.17	0.875	.646
	22-26 yaş	318	2	546.16		
	27 yaş ve üzeri	14	2	610.29		
Toplam Mizah Tarzı	17-21 yaş	782	2	554.38	0.751	.687
	22-26 yaş	318	2	567.49		
	27 yaş ve üzeri	14	2	505.18		

Tablo 4 incelendiğinde; okul öncesi öğretmen adaylarının katılımcı mizah tarzı ($X^2=1.559$, $p>.05$), kendini geliştirici mizah tarzı ($X^2=4.735$, $p>.05$), saldırgan mizah tarzı ($X^2=0.424$, $p>.05$), kendini yıkıcı mizah tarzı ($X^2=0.875$, $p>.05$) ve toplam mizah tarzı ($X^2=0.751$, $p>.05$) puan ortalamaları ile yaşları arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. İstatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte kendini geliştirici mizah tarzı, katılımcı mizah tarzı ve toplam mizah tarzı puanları 22-26 yaş grubu okul öncesi öğretmen adaylarında, saldırgan mizah tarzı puanı 17-21 yaş grubu okul öncesi öğretmen adaylarında,

kendini yıkıcı mizah tarzı puanı ise 27 ve üzeri yaş grubunda en yüksek olarak görülmektedir.

Tablo 5. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Üniversiteye Başlamadan Önce İkamet Ettikleri Yere Göre Mizah Tarzları Ölçeği Puanlarına İlişkin Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Mizah Tarzları	İkamet	Kruskal Wallis H Testi					
	Edilen Yer	n	sd	Sıra Ort.	X ²	p	İkili Karş.
Katılımcı Mizah	İl	325	2	552.89	4.907	.086	-
	İlçe	646	2	571.21			
	Köy	143	2	506.04			
Kendini Geliştirici Mizah	İl	325	2	537.40	4.592	.101	-
	İlçe	646	2	574.79			
	Köy	143	2	525.09			
Saldırgan Mizah	İl	325	2	581.25	4.542	.103	-
	İlçe	646	2	555.40			
	Köy	143	2	513.01			
Kendini Yıkıcı Mizah	İl	325	2	534.82	3.890	.143	-
	İlçe	646	2	573.67			
	Köy	143	2	536.01			
Toplam Mizah Tarzı	İl	325	2	543.60	7.775	.020*	2-3
	İlçe	646	2	577.40			
	Köy	143	2	499.21			

*p<.05

Tablo 5 incelendiğinde; okul öncesi öğretmen adaylarının katılımcı mizah tarzı ($X^2=4.907$, $p>.05$), kendini geliştirici mizah tarzı ($X^2=4.592$, $p>.05$), saldırgan mizah tarzı ($X^2=4.542$, $p>.05$), kendini yıkıcı mizah tarzı ($X^2=3.890$, $p>.05$) puan ortalamaları ile üniversiteye başlamadan önce ikamet ettikleri yer arasında anlamlı bir farkın olmadığı; toplam mizah tarzı ($X^2=7.775$, $p<.05$) puan ortalaması ile üniversiteye başlamadan önce ikamet ettikleri yer arasında ise anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir. Toplam mizah tarzı puanı üniversiteye başlamadan önce ilçede yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarında, köyde yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksektir. İstatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte katılımcı mizah tarzı, kendini geliştirici mizah tarzı ve kendini yıkıcı mizah tarzı puanları üniversiteye başlamadan önce ilçede yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarında, saldırgan mizah tarzı puanı ise ün-

iversiteye başlamadan önce ilde yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarında daha yüksek olarak belirlenmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Farklı disiplin kollarının araştırma alanı içerisine girmesi, öğretmenlerin temel kişilik özellikleri ve nitelikleri arasında bulunması ve eğitim sürecinde, çocukların konsantrasyon düzeyinin ve süresinin artması, öğrenilen bilgilerin kalıcı olması, öğrenme hızının yükselmesi, problem çözme becerilerinin artması gibi olumlu etkilerinin bulunması; olumlu ve sağlıklı mizah tarzının eğitim ortamında kullanımının önemini göstermektedir. Bu noktadan hareketle Türkiye İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması'na (İBBS) göre okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzlarının bazı değişkenlere (üniversitenin bulunduğu bölge, cinsiyet, sınıf, yaş ve üniversiteye başlamadan önce yaşadıkları yer) göre incelenmesi amacıyla yapılan araştırmada, okul öncesi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelerin bulunduğu bölgelere göre mizah tarzları incelendiğinde, katılımcı mizah tarzı ve kendini geliştirici mizah tarzı puan ortalaması ile öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelerin bulunduğu bölgeler arasında anlamlı bir farkın olmadığı, saldırgan mizah tarzı, kendini yıkıcı mizah tarzı ve toplam mizah tarzı puan ortalamaları ile öğrenim gördükleri üniversitelerin bulunduğu bölgeler arasında ise anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Coğrafi ortam, sahip olduğu doğal ve beşeri niteliklere göre bölgelere ayrılmaktadır ve bölgeler oluşturulurken, bölgelerin bir coğrafi alanı kapsaması, benzer ekonomik ve sosyal yapıya sahip olması, ortak tarihi geçmiş çerçevesinde ortak etnik, kültürel ve dini özelliklere sahip, aynı dili konuşan halklardan oluşması bölgelerin oluşturulmasında göz önüne alınan temel etkenler olmaktadır (Apan, 2004). Avrupa Birliği'ne dahil olan ülkeler için üretilecek bölgesel istatistiklerde belirli bir yapı oluşturmak amacıyla Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) kurulmuştur. Türkiye ise 2000'li yıllara gelindiğinde yeni bir bölge kavramı ile tanışmıştır. İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS), ülke genelinde ya da bölgesel ölçekte bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik olarak bölgelerin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel analizlerinin yapılması ve Avrupa Birliği ile karşılaştırılabilir veriler üretilmesi amacıyla Türkiye NUTS ölçütlerine göre 22 Eylül 2002 tarih ve 24884 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Ku-

rule kararı ile Türkiye birinci düzeyde on iki bölgeye ayrılmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet İstatistik Enstitüsü ve İçişleri Bakanlığı tarafından oluşturulan bir komisyon tarafından oluşturulan on iki bölge, illerin nüfus miktarı, kültürel yapısı ve gelişmişlik durumu da göz önünde bulundurularak ayrılmıştır (Taş, 2006; www.tuik.gov.tr).

Türkiye kapladığı coğrafik alanıyla ve sahip olduğu nüfusuyla Dünyanın en büyük ülkeleri arasında yer almakta ve bu büyüklük ülkenin batı kesimi ile doğu kesimi arasında hem ekonomik hem de sosyal açıdan büyük farklılıklara neden olmaktadır. Bu açıdan Türkiye, bölgesel farklılıkların fazlaca gözlemlendiği bir ülke konumundadır (Taş, 2006). İBBS'ye göre ayrılmış bölgelerin özellikleri incelendiğinde, İstanbul en yoğun olmak üzere Ege ve Doğu Marmara Bölgelerinin diğer bölgelere oranla en kalabalık nüfus yoğunluğuna sahip olduğu; İstanbul en çok olmak üzere Batı Anadolu, Doğu Marmara Bölgeleri'nin en çok göç aldığı; eğitim, eğlence-kültür, turizm, sanayi ve sağlık alanında en çok olanağa İstanbul, Batı Marmara, Batı Anadolu, Ege ve Akdeniz Bölgelerinin sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte konut kirasının en yüksek olduğu ve yoksulluk sınırında yaşayan kişi sayısının en çok olduğu bölgeler yine İstanbul, Ege, Akdeniz ve Batı Anadolu Bölgeleri olarak dikkati çekmektedir (www.tuik.gov.tr).

Okul öncesi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelerin bulunduğu bölgelere göre mizah tarzları incelendiğinde; İstanbul Bölgesi'nde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının Ege, Akdeniz ve Doğu Karadeniz Bölgelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre ve Akdeniz Bölgesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarının da Kuzey Doğu Anadolu Bölgesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre mizahı, kişinin yalnızca kendi üstünlük ve haz duyguları ile kendi gereksinimlerini karşılamak amacıyla başkaları hakkında sosyal olarak uygun olmayan biçimde saldırgan tarzda daha az kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmalar saldırgan mizah tarzının saldırganlık, stres (Durmuş ve Tezer, 2001), sosyal anksiyete, depresyon (Tucker ve ark., 2013), yalnızlık (Çeçen, 2007; Zhao, Kong ve Wang, 2012) ve umutsuzluk (Şar ve Sayar, 2012) gibi duygularla pozitif bir biçimde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. İstanbul Bölgesi'nde nüfus, trafik, göç alma ve yoksulluk sınırında

yaşayan bireylerin yoğunluğu gibi bireyleri strese, depresyona, tükenmişlik duygusuna ve yalnızlığa itecek olumsuz koşulların varlığı bilinen bir gerçektir. Ancak bu kadar yoğun problemlerin olduğu bir bölgede bireyler bir sorunu çözmek için önceki yaşantılar aracılığı ile öğrenilen kuralların basit biçimde uygulanmasının ötesine giderek yeni çözüm yolları üretebilmektedir. Bireylerin kendi problem çözme becerilerini değerlendirme ve algılama biçimi yaşamında karşılaştığı güçlüklerle nasıl yaklaştığını ve onlarla nasıl başa çıktığını etkilemektedir. Traş, Arslan ve Mentiş Taş (2011) yaptıkları araştırmada öğretmen adaylarının olumlu problem çözme yaklaşımına sahip olması arttıkça katılımcı mizah, kendini geliştirici mizah tarzlarını kullanmanın arttığını; olumsuz problem çözme yaklaşımına sahip olması ile de saldırgan ve yıkıcı mizah tarzını kullanmanın arttığını belirlemişlerdir. Olumlu bir problem çözme yaklaşımı bireyin karşısına çıkan problemleri çözebileceğine inanma, buna uygun çözümler geliştirme ve uygulamayı içermektedir. Bu nedenle olumlu bir problem çözme yaklaşımına sahip bireylerin kendini geliştirici ve katılımcı mizahı daha fazla kullanması, saldırgan ve yıkıcı mizah tarzlarını daha az kullanması beklenebilir. İstanbul Bölgesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarının bölge koşullarının yoğunluğunun problemlerle başa çıkabilme becerilerinde baskı unsuru oluşturmamasından kaynaklı saldırgan mizah tarzını, Ege Akdeniz ve Doğu Karadeniz Bölgelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha az kullanmalarına neden olmuş olabilir.

Bununla birlikte Ege ve Akdeniz Bölgelerinde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının Batı Anadolu, Kuzeydoğu Anadolu ve Doğu Karadeniz Bölgelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre mizahı, başkalarını güldürmek ve onlarla arasındaki ilişkileri güçlendirmek için kendilerini sürekli olarak mizahi bir yolla kötülemesi ve yermesi gibi kendini yıkıcı tarzda kullandıkları belirlenmiştir. Kendini yıkıcı mizah tarzına sahip bireylerin oldukça esprili olmalarına rağmen mizahı kullanışlarının altında bir kaçış, duygusal bir gereksinim ya da düşük benlik algısının bulunduğu, ayrıca kendini yıkıcı mizah tarzının, stres (Durmuş ve Tezer, 2001), sosyal anksiyete, depresyon (Tucker ve ark., 2013), yalnızlık (Çeçen, 2007; Zhao, Kong ve Wang, 2012) ve umutsuzluk (Şar ve Sayar, 2012) gibi olumsuz özelliklerle pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (Yerlikaya,

2009). Bu bağlamda Ege ve Akdeniz Bölgelerinde göç alma gibi bireyleri strese, depresyona, tükenmişlik duygusuna ve yalnızlığa itecek olumsuz koşulların, Ege ve Akdeniz Bölgelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının kendini yıkıcı mizah tarzını Batı Anadolu, Doğu Karadeniz ve Kuzeydoğu Anadolu Bölgelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha fazla kullanmalarına neden olduğu düşünülmektedir.

Bununla birlikte Ege ve Akdeniz Bölgelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının toplam mizah tarzı puanlarının Kuzeydoğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarına göre daha fazla kullandıkları tespit edilmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre Türkiye genelinde eğitim, eğlence-kültür, turizm, sanayi ve sağlık alanında en çok olanağa İstanbul, Batı Marmara, Batı Anadolu, Ege ve Akdeniz Bölgelerinin sahip olmalarının Ege ve Akdeniz Bölgelerinde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının diğer bölgelere göre daha fazla toplam mizah tarzı puanına sahip olmasına neden olduğu söylenebilir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzlarının cinsiyet açısından farklılık yaratıp yaratmadığı incelendiğinde; erkek okul öncesi öğretmen adaylarının saldırgan mizah tarzı puanlarının kız okul öncesi öğretmen adaylarının puanlarından anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Toplumlar ve toplumlara ait kültürün kız ve erkek olarak bireylere yüklediği cinsiyet rolleri vardır ve bireylere yüklenen bu cinsiyet rolleri, onların toplum içinde nasıl davrandıklarını, nasıl göründüklerini ve bireylerin kendilerini nasıl gördüklerini etkileyen yapıların temelini oluşturmaktadır. Kotthoff (2006), cinsiyet rollerindeki kadınsılık ve erkeksilik ile bunlara atfedilen sıfatların, bireylerin ne tarz mizahı kullanacağını etkileyen en önemli faktörlerden biri olduğunu vurgulamaktadır. Birçok toplum tarafından kadınların çekingen, ağır başlı olması desteklenirken, komik olmaları ve özellikle saldırgan özellikler göstermeleri kabul edilebilir davranış olarak görülmemektedir. Diğer taraftan aynı toplumlarda erkeklerin saldırgan özellikler göstermeleri kabul edilir davranış olarak görülmekte ve toplum tarafından desteklenmektedir (Decker ve Rotondo, 2001; Kotthoff, 2006). Bireylere yüklenen cinsiyet rollerinin onların mizah tarzlarını etkilediği göz önüne

alındığında erkeklere atfedilen saldırgan cinsiyet rollerinin onların kullandıkları mizah tarzlarında da kendini gösterdiği söylenebilir. Mizah tarzları ile ilgili yapılmış araştırmaların birçoğunda, bireylerin cinsiyet farklılıklarının mizah tarzları üzerindeki etkisinin ele alındığı görülmektedir. Bu konuda Avşar (2008), Chen ve Martin (2007), Dyck ve Holtzman (2013), Erözkan (2009); İnal Kızıltepe, Can Yaşar, Uyanık ve Kaya (2012), Kazarian ve Martin (2004), Saltuk (2006), Saroglou ve Scariot (2002), Soyaldın (2007), Traş, Arslan ve Mentiş-Taş (2011), tarafından yapılan araştırmalarda, saldırgan mizah tarzının kadınlardan çok erkekler arasında daha yaygın kullanıldığı belirlenmiştir. Yerlikaya (2007) yaptığı araştırma sonucunda, saldırgan ve kendini yıkıcı mizah tarzlarının erkek öğrenciler tarafından daha çok tercih edildiğini belirlemiştir. Führ (2002) tarafından yaşları 11-14 arasında değişen öğrencilerle yapılan araştırmada da erkeklerin saldırgan ve cinsel içerikli mizahı daha sık kullandıkları, kızların ise mizahı kendilerini neşelendirmek için kullandıkları ve yaşla birlikte kız çocuklarında bu durumun artış gösterdiği belirlenmiştir. Benzer şekilde İlhan (2005), Saltuk (2006) ve Soyaldın (2007) tarafından yapılan araştırmalarda da kızların katılımcı ve kendini geliştirici mizah tarzlarını daha çok tercih ettikleri belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuç, mizah tarzları ile cinsiyet değişkeninin ele alındığı araştırmaların sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Araştırmada, okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre mizah tarzları incelendiğinde, katılımcı mizah tarzı ve kendini geliştirici mizah tarzı puanlarının dördüncü sınıfta öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarında; saldırgan mizah tarzı, kendini yıkıcı mizah tarzı ve toplam mizah tarzı puanlarının ise birinci sınıfta öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarında daha yüksek olduğu görülmektedir. Sınıf düzeyleri ile mizah tarzları arasındaki ilişki alan yazında yer alan araştırmalarda daha az ele alınan bir konudur. Alan yazın incelendiğinde, Kazarian ve Martin'in (2004) Lübnan'da üniversite öğrencileri, Avşar (2008), Erözkan (2009) İlhan (2005) ve Sümer'in (2008) Türkiye'deki üniversite öğrencileri ile yapmış oldukları araştırmaların sonucunda; mizah tarzları ile sınıf düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Mizah tarzları ile sınıf düzeyi değişkeninin ele alındığı araştırma sonuçları incelendiğinde, bu araştırmanın bulgularının alan yazındaki birçok

araştırma sonuçlarıyla paralellik gösterdiği görülmektedir. İnal ve ark., (2012) tarafından okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzlarının incelendiği çalışmada ise; okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf düzeyleri ile kendini geliştirici, saldırgan ve kendini yıkıcı mizah tarzları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, katılımcı mizah tarzı arasında ise anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Araştırmada ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının katılımcı mizah tarzı puanlarının birinci sınıfta öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının puanlarından anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir.

Uyumlu mizah tarzlarından biri olan katılımcı mizah tarzı, temel olarak düşmanlık içermeyen, kişiler arası ilişkileri geliştirmek ve desteklemek için kullanılan bir tarzdır. Katılımcı mizah tarzı, neşelilik, öz saygı, dışadönüklük, iyimserlik, sosyal uyum, samimiyet, tatmin edici ilişki gibi ruh halleriyle olumlu yönde ilişkili olmakla birlikte katılımcı mizah tarzını daha fazla kullanan bireyler espriler yapmaya, komik şeyler söylemeye ve kişiler arası gerilimleri azaltmaya eğitilmiş olarak görülmektedir. Uyumlu mizah tarzlarından kendini geliştirici mizah tarzı ise hayat karşısında çoğunlukla mizahi bir bakış açısı taşımayı, stres ve olumsuz tutumlar karşısında bile hayata karşı olumlu bakış açısını kaybetmemeyi ve olumsuz duygular karşısında bile mizahı kullanabilmeyi ifade etmektedir (Martin ve ark., 2003; Yerlikaya, 2007). Sınıf düzeyi arttıkça bireylerin hem kendilerini hem de karşılarındaki bireyleri daha iyi anlamalarına bağlı olarak daha dışadönük, bireyler arası ilişkiler ve sosyal açıdan uyumlu olmaları bireylerin olumlu mizah tarzlarını daha fazla kullanmalarına neden olabilmektedir (Erözkan, 2009; Hampes, 2006). Buna göre, dördüncü sınıfta öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının daha iyi kişiler arası ilişkiler, samimiyet ve pozitif duyguların baskınlığı gibi olumlu ruh halleri geliştirmelerine bağlı olarak olumlu mizah tarzlarını, birinci sınıfta öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarına göre daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Ayrıca, okul öncesi öğretmen adaylarının yaşlarına göre mizah tarzları incelendiğinde kendini geliştirici mizah tarzı, katılımcı mizah tarzı ve Toplam mizah tarzı puanları 22-26 yaş grubu okul öncesi öğretmen adaylarında, saldırgan mizah tarzı puanı 17-21 yaş grubu okul öncesi öğretmen adaylarında, kendini yıkıcı mizah tarzı puanı ise

27 ve üzeri yaş grubunda en yüksek olduğu belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmen adaylarının yaşları ile mizah tarzları arasındaki ilişkiyi inceleyen alan yazında yer alan araştırmalarda Avşar (2008) ve Saltuk (2006) tarafından Türkiye'deki üniversite öğrencileri ile yapmış oldukları araştırmaların sonucunda, mizah tarzları ile öğrencilerin yaşları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Mizah tarzları ile yaş değişkeninin ele alındığı araştırma sonuçları incelendiğinde, bu araştırmanın bulgularının alan yazındaki araştırma sonuçlarıyla paralellik gösterdiği görülmektedir.

Son olarak, okul öncesi öğretmen adaylarının üniversiteye başlamadan önce ikamet ettikleri yere göre mizah tarzları incelendiğinde ise; toplam mizah tarzı puanı üniversiteye başlamadan önce ilçede yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarında üniversiteye başlamadan önce köyde yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Sayar (2012) tarafından öğretmen adaylarının mizah tarzlarının incelendiği araştırmada, öğretmen adaylarının mizah tarzları ile üniversiteye başlamadan önce ikamet ettikleri yer arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır. İstatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte sıra ortalamaları incelendiğinde; katılımcı mizah tarzı büyükşehirde yaşayan, kendini geliştirici mizah tarzı köy/kasabada yaşayan, saldırgan mizah tarzı ilde yaşayan ve kendini yıkıcı mizah tarzı büyükşehirde yaşayan öğrencilerde daha yüksek bulunmuştur. Bununla birlikte Sümer (2008) tarafından üniversite öğrencilerinin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer değişkenine göre mizah tarzlarının incelendiği araştırmasında, öğrencilerin katılımcı mizah tarzı puan ortalamalarının öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, kendini geliştirici mizah tarzı, saldırgan mizah tarzı ve kendini yıkıcı mizah tarzı puan ortalamalarının ise öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Araştırmada katılımcı mizah tarzı açısından yaşamlarının çoğunu büyükşehirde geçiren öğrencilerin puan ortalamalarının, yaşamlarının çoğunu köyde geçiren öğrencilerin puan ortalamasından daha yüksek olduğu, ayrıca yaşamının çoğunu büyükşehirde geçiren öğrencilerin katılımcı mizah tarzı puan ortalamalarının, yaşamını kasaba-ilçede geçiren öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Mizah tarzları ile okul öncesi öğretmen

adaylarının üniversiteye başlamadan önce ikamet ettikleri yer değişkeninin ele alındığı araştırma sonuçları incelendiğinde, alan yazındaki araştırma sonuçlarıyla paralellik gösterdiği görülmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre Türkiye genelinde il ve ilçelerde ikamet eden bireylerin köyde ikamet eden bireylere göre daha fazla eğitim, eğlence-kültür, turizm, sanayi ve sağlık alanında olanağa sahip oldukları görülmektedir. Bu durumun üniversiteye başlamadan önce ilçe merkezlerinde ikamet eden okul öncesi öğretmen adaylarının köyde ikamet eden öğretmen adaylarına göre toplam mizah tarzı puanına sahip olmasıyla ilişkilendirilebilir.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak ileride yürütülecek araştırmalara ilişkin önerilerde bulunulabilir. Gerekli izinler alınamadığı için örnekleme alınamayan Doğu Marmara ve Batı Karadeniz Bölgelerinden veri toplanarak ve farklı değişkenler eklenerek araştırma tekrarlanabilir. Okul öncesi öğretmen adaylarının mizah tarzlarını etkileyecek kişisel ve psikolojik etmenler (stres ve kaygı düzeyi, öznel iyi oluş, benlik saygısı, empati, utangaçlık, duygusal zeka vb.) birlikte alınarak mizah tarzları ile bu etmenler arasındaki ilişki incelenebilir. Okul öncesi öğretmen adaylarının olumlu mizah tarzlarını daha fazla kullanması amacıyla alan derslerinde mizah becerilerini desteklemeye yönelik çalışmalara ağırlık verilebilir. Çoğunlukla uyumlu mizah tarzlarını kullanan öğretmenlerle, uyumsuz mizah tarzlarını kullanan öğretmenlerin öğrencilerinin başarı ve okula uyum gibi özellikleri karşılaştırılabilir.

Kaynaklar

- Abel, M.H. (2002). Humor, stress and coping strategies. *Humor: International Journal of Humor Research*, 15(4), 365-381. doi:10.1515/humr.15.4.365
- Abel, M.H. & Maxwell, D. (2002). Humor and affective consequences of a stressful task. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 21(2), 165-190. doi: 10.1521/jscp.21.2.165.22516
- Apan, A. (2004). Bölge kavramı ve bölgesel kalkınma ajansları. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 13(4), 39-58.
- Avşar, V. (2008). *Öğretmen adaylarının mizah tarzları ve cinsiyet rolleri ilişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bergen, D. (2003). Humor, play, and child development. In A.J. Klein (Ed.), *Humor in children's lives: A guidebook for practitioners* (pp.17-32). USA: Greenwood Press.

- Brown, W. & Tomlin, J. (1996). Best and worst university teachers: The opinions of undergraduate students. *College Student Journal*, 30(4), 431-435.
- Burton Hoffman, H.H. (2008). *An examination of the use of humor in early childhood special education settings*. Unpublished Doctoral dissertation, Oakland University, Michigan.
- Büyükoztürk, Ş. (2013). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum* (18.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Chen, G. & Martin, R.A. (2007). A comparison of humor styles, coping humor, and mental health between Chinese and Canadian university students. *Humor: International Journal of Humor Research*, 20(3), 215-234. doi: 10.1515/HUMOR.2007.011.
- Cruickshank, D., Jenkins, D.B. & Metcalf, K.K. (2011). *The act of teaching* (Sixth Edition). Boston: McGraw Hill.
- Çeçen, A.R. (2007). Humor styles in predicting loneliness among Turkish university Students. *Social Behaviour and Personality*, 35(6), 835-844. doi:10.2224/sbp.2007.35.6.835.
- Dağlıoğlu, E. (2012). Okul öncesi öğretmeninin özellikleri ve okul öncesi eğitime öğretmen yetiştirme. In Haktanır, G. (Ed.), *Okul Öncesi Eğitime Giriş* (5.Baskı), (p.41-78). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Decker, W.H. & Rotondo, D.M. (2001). Relationships among gender, type of humor, and perceived leader effectiveness. *Journal of Managerial Issues*, XIII(4), 450-465.
- Durmuş, Y. & Tezer, E. (2001). Mizah duygusu ve stresle başa çıkma tarzları arasındaki ilişki. *Türk Psikoloji Dergisi*, 6(47), 25-32.
- Dyck, K.T.H. & Holtzman, S. (2013). Understanding humor styles and well-being: The importance of social relationships and gender. *Personality and Individual Differences*, 55, 53-58. doi: 10.1016/j.paid.2013.01.023.
- Erden, M. (2001). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Erözkan, A. (2009). Üniversite öğrencilerinin kişiler arası ilişki tarzları ve mizah tarzları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 56-66.
- Führ, M. (2002). Coping humor in early adolescence. *Humor: International Journal of Humor Research*, 15(3), 283-304. doi:10.1515/humr.2002.016.
- Garner, R.L. (2006). Humor in Pedagogy: How Ha-Ha can Lead to Aha! *College Teaching*, 54(1), 177-180. doi:10.3200/CTCH.54.1.177-180.
- Gorham, J. & Christophel, D.M. (1990). The relationship of teachers' use of humor in the classroom to immediacy and student learning. *Communication Education*, 39(1), 46-62.
- Hampes, W.P. (2006). Humor and shyness: The relation between humor styles and shyness. *Humor: International Journal of Humor Research*, 19(2), 179-187. doi: 10.1515/HUMOR.2006.009.

- Huss, J.A. (2008). Getting serious about humor: Attitudes of secondary teachers toward the use of humor as a teaching strategy. *Journal of Ethnographic & Qualitative Research*, 3(1), 28-36.
- İlhan, T. (2005). *Öznel iyi oluşa dayalı mizah tarzları modeli*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnal Kızıltepe, G., Can Yaşar, M., Uyanık, Ö., & Kaya, Ü.Ü. (2012). An overview of pre-service early childhood teachers' humor styles. *International Journal of New Trends in Education and Their Implications*, 3(3), 189-198.
- Kandır, A., Özbey, S., & İnal, G. (2010). *Okul öncesi eğitimde program I: Kuramsal temeller*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Kazarian, S.S. & Martin, R.A. (2004). Humor styles, personality and well being among Lebanese University students. *European Journal of Personality*, 18(3), 209-219.
- Kher, N., Molstad, S. & Donahue, R. (1999). Using humor in the college classroom to enhance teaching effectiveness in dread courses. *College Student Journal*, 33(3), 400-406.
- Klavir, R. & Gorodetsky, M. (2001). The processing of analogous problems in the verbal and visual-humorous (cartoons) modalities by gifted/average children. *Gifted Children Quarterly*, 45(3), 205-215. doi:10.1177/001698620104500305.
- Kohn, A. (1999). *Punished by Rewards The Trouble With Gold Stars, Incentive Plans, A's, Praise, and Other Bribes*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Kotthoff, H. (2006). Gender and humor: The state of the art. *Journal of Pragmatics*, 38(1), 4-25. doi:10.1016/j.pragma.2005.06.003
- Kottler, J.A., Zehm, S.J. & Kottler, E. (2005). *On being a teacher: The human dimension (third edition)*. California: Corwin Press.
- Lefcourt, H.M. (2003). Humor as a moderator of life stress in adults. In C.E. Schaefer (Ed.), *Play Therapy with Adults* (pp.144-165). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc.
- Lehman, K.M., Burke, K.L., Martin, R., Sultan, J., & Czech, D.R. (2001). A reformulation of the moderating effects of productive humor. *Humor: International Journal of Humor Research*, 14(2), 131-161. doi: 10.1515/humr.14.2.131.
- Lowis, M.J. & Nieuwoudt, J.M. (1993). The humor phenomenon: A theoretical perspective. *The Mankind Quarterly*, 33(4), 409-422.
- Lowman, J. (1994). Professors as performers and motivators. *College Teaching*, 42(4), 137-141.
- Martin, R.A. (2007). *The psychology of humor: An integrative approach*. USA: Elsevier Academic Press.
- Martin, R.A., Puhlik-Doris, P., Larsen, G., Gray, J., & Weir, K. (2003). Individual differences in uses of humor and their relation to psychological well-being: Development of the Humor Styles Questionnaire. *Journal of Research in Personality*, 37(1), 48-75. doi:10.1016/S0092-6566(02)00534-2.

- Olson, J. & Clough, M. (2003). Computer-assisted education can undermine serious study. In J.D. Torr (Ed.), *Computers and education* (pp. 56-65). Farmington Hills, MI: Greenhaven Press.
- Saltuk, S. (2006). *Üniversite öğrencilerinin mizah tarzları*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Saroglou, V. & Scariot, C. (2002). Humor styles questionnaire: personality and educational correlates in Belgian high school and college students. *European Journal of Personality*, 16, 43-54.
- Sayar, B. (2012). *Üniversite öğrencilerinin mizah tarzları ile umutsuzluk ve boyun eğici davranışlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Shatz, M.A. & LoSchiavo, F.M. (2006). Bringing life to online instruction with humor. *Radical Pedagogy*, 8. Retrieved February 19, 2014, from http://www.radicalpedagogy.org/radicalpedagogy94/Bringing_Life_to_Online_Instruction_with_Humor.html
- Soyaldın, S.Z. (2007). *Orta öğretim öğrencilerinin öfke ifade tarzları ile mizah tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Sümer, M. (2008). *Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin stresle başa çıkma stilleri ve bazı değişkenlere göre mizah tarzlarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şar, A.H. & Sayar, B. (2012). Üniversite öğrencilerinin mizah tarzları ile umutsuzluk ve boyun eğici davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 1702-1718.
- Taş, B. (2006). AB uyum sürecinde Türkiye için yeni bir bölge kavramı: İstatistiki bölge birimleri sınıflandırması (İBBS). *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 185-197.
- Tomkovick, C. (2004). Ten anchor points for teaching principles of marketing. *Journal of Marketing Education*, 26(2) 109-115. doi:10.1177/0273475304265544.
- Torok, S.E., McMorris, R.F., & Lin, W.C. (2004). Is humor an appreciated teaching tool? Perceptions of professors' teaching styles and use of humor. *College Teaching*, 52(1), 14-20.
- Taş, Z., Arslan, Ç., & Mentiş-Taş, A. (2011). Öğretmen adaylarında mizah tarzları, problem çözme ve benlik saygısının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2), 716-732.
- Tucker, R.P., Judah, M.R., O'Keefe, V.M., Mills, A.C., Lechner, W.V., Davidson, C.L., Grant, D.M., & Wingate, L.R. (2013). Humor styles impact the relationship between symptoms of social anxiety and depression. *Personality and Individual Differences*, 55(7), 823-827. doi:10.1016/j.paid.2013.07.008.
- Türkiye İstatistik Kurumu: www.tuik.gov.tr Erişi Tarihi: 8.03.2014.
- Wanzer, M.B. (2002). Use of humor in the classroom: The good, the bad, and the not-so-funny things that teachers say and do. In J.L. Chesebro & J.C.

- McCroskey (Eds.), *Communication for Teachers*, (p.116-125). Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Yerlikaya E.E. (2003). *Mizah tarzları ölçeği (Humor Styles Questionnaire) uyarlatma çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yerlikaya, E.E. (2009). *Üniversite öğrencilerinin mizah tarzları ile algılanan stres, kaygı ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yerlikaya, N. (2007). *Lise öğrencilerinin mizah tarzları ile stresle başa çıkma tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Zhao, J., Kong, F., & Wang, Y. (2012). Self-esteem and humor style as mediators of the effects of shyness on loneliness among Chinese college students. *Personality and Individual Differences*, 52(6), 686-690. doi:10.1016/j.paid.2011.12.024.

Extended Summary

Purpose

Making use of positive and healthy humor styles at educational settings by the preschool teachers help children retain the knowledge they learnt at school (Cornet, 1986 as cited in Torok et al., 2004), enhance their problem solving skills (Klavir & Gorodetsky, 2001), increase their learning pace, reduce their stress level, enhance their attentiveness (Gorham & Christophel, 1990) and all in all foster the whole development of the child. The findings show the importance of using positive and healthy humor styles at educational settings. However, it has already been accepted that there are differences in individuals' perception, interpretation and making use of humor, according to their experiences, culture, gender and age. Therefore, there arises a need for determining and developing the positive and healthy humor styles of preschool teachers in order to assist them before they finish university. For this reason, in this study it was aimed to investigate pre-service preschool teachers' humor styles according to some variables based on the information provided by Statistical Classification of Region Units of Turkey (SCRU).

Method

The population of the study included pre-service preschool teachers enrolled in one of the 44 universities in Turkey which offers a major degree in Early Childhood Education during the 2011-2012 academic year. 1144 pre-service preschool teachers in either their first year (n=681) or fourth year (n=433) at universities were selected through stratified sampling and included in the sample. As a data gathering tool, a

demographical information questionnaire and Humor Styles Questionnaire which was developed by Martin, Puhlik-Doris, Larsen, Gray, and Weir (2003) and adapted to Turkish by Yerlikaya (2003) were used. The data then analyzed using Kruskall-Wallis H test with Bonferroni correction and Mann-Whitney U test.

Findings

As a result of analysis of pre-service teachers' humor styles according to the region where their universities were located, it was found out there was no significant difference between the region they study in and the subjects' affiliative and self-enhancing humor scores whereby a significant difference was apparent between the region and aggressive and self-defeating humor scores. According to the findings, in terms of gender, female pre-service preschool teachers' aggressive humor scores were significantly lower than those of males. On the other hand, no significant difference was observed between the humor styles mean scores and subjects' duration of study at university or their ages. Finally, the subjects who used to live in a city scored significantly higher on total humor styles in comparison with the ones who used to live in rural areas before starting their studies.

Discussion and Conclusion

Since aggressive humor style is positively correlated with stress (Durmuş & Tezer, 2001), social anxiety, depression (Tucker et al., 2013), loneliness (Çeçen, 2007; Zhao, Kong & Wang, 2012) and desperation (Şar & Sayar, 2012), it can justify the fact that the pre-service preschool teachers studying in overpopulated zones with lots of urban problems like Istanbul region is more likely to use aggressive behavior compared to the ones residing in Aegean, Mediterranean and East Black Sea Region. In addition the ones having self-defeating humor style are likely to escape from reality, feel an emotional need or have low self-esteem although they seem to be humorous. Moreover, the self-defeating humor style is positively correlated with stress (Durmuş & Tezer, 2001), social anxiety, depression (Tucker et al., 2013), loneliness (Çeçen, 2007; Zhao, Kong & Wang, 2012) and desperation (Şar & Sayar, 2012). Therefore self-defeating humor characteristics seen more in subjects residing in Aegean and Mediterranean region compared to the ones studying in West Anatolia, East Black Sea region and East Anatolia region can be explained in a way that Aegean and Mediterranean region has immigration problems which cause overpopulation with side effects such as stress, depression, burn out feeling and loneliness.

Inal Kızıltepe et al. (2012), Dyck and Holtzman reported that males are likely to use aggressive humor more compared to males. This finding is parallel with the results of this study.

Ilhan (2005), Avşar (2008), Sümer (2008) and Erözkan (2009) did not find any statistically significant difference between the humor styles and the pre-service teachers' duration of study. Similarly, Saltuk (2006) and Avşar (2008) did not report a

statistically significant difference between students' ages and their humor styles. On the other hand, in Sayar's (2012) study no significant difference was reported between the humor styles and the region the subjects used to live before they start university. All these findings are in parallel with the ones derived from this study.

In the light of the findings of this study, some recommendations for future research can be made as follows: this study can be re-carried out by including data from East Marmara and West Black Sea regions after getting consent which the authors could not due to several reasons. The individual and psychological elements (stress, anxiety level, well-being, self-esteem, empathy, shyness, emotional IQ, etc.) which can affect pre-service preschool teachers' humor styles can be studied as a whole and the relationship between these elements and humor styles can be investigated in forthcoming research. Apart from these, in order to assist pre-service preschool teachers in using positive humor styles, more emphasis can be put in departmental courses in terms of fostering the students' humor skills.

* * * *